

פרוטוקול מס' 15,
מישיבת ועדת הכספים,
ביום ג', יג' כסלו תשי"ב - 11.12.51,
בשעה 09:00.

נוכחים:

היו"ר י. גורי;
א. צילינג;
י. סרלין;
א. ס. גביוובסקי;
י. בדר;
ש. דיין;
ס. קלמר;
י. פרדר;
ח. אריאב;
י. אפרתי;
י. רוקח;
ס. סנה.

נוכחים:

שר האוצר א. קפלן;
ס. זגבי - החשב הכללי;
ד"ר קיטרון - יועץ משפטי;
מר גלאס - יועץ משפטי;
ש. ספינק - מטעם משרד האוצר.

סדר היום:

א. שאילתות;
ב. מתן ערבויות;
ג. השימוש בכספי הענקה;
ד. חוק ערבות למשכנתות;
ה. עבודת הוועדה.
ו. דו"ח מבקר המדינה.
ז. חוק לעידוד השקעות.

א. עגילנות:

ח. אריאב:
כד הורוביץ הרצה לפנינו הרצאה מענינת ומקיפה בשאלת מאזן התשלומים. האגרו לר שאלות מהותיות וקיבלנו עליהן תשובות. סופם שהוא יישב אהנו בישיבה הקרובה, וביחד נברר את הבעיה הזאת. מה יהיה גורל הדיון בשאלה זו?

שר האוצר הודיע בכנסת, ש-900,000 ל"י מהתשלום הנוסף בעד העבר בענין הפרדסנות כבר שולטו, והוא הבטיח לב"כ מועצת החורים, שהיתר יחולם אחרי הגשת התקציב לכנסת. התקציב הוגש לכנסת, מה גורל הסכום הנוסף?

בשנה שעברה, בקשר עם הסכום בענין הפרדסנות, הודיע שר האוצר בכנסת, שהמשלה מוכנה לתת הקלות מס-הכנסה בקשר עם הענף הזה. האם הקלות כאלו בכללות באחד מהסעיפים של הצעת חוק מס-הכנסה? אם לא, איך חושב שר האוצר לקיים את הבטחתו?

היו"ר י. גורר:
כד הורוביץ נסע ל-10 ימים לאמריקה. בשבוע נוכל לחזור לשאלת מאזן התשלומים.

א. ציולנצב:
בישיבה הקודמת נדחו שאלות לישיבה של היום, הדברים שאמר כד הורוביץ מחייבים הבהרה. אנו נוכל להציג את שאלותינו, כי הן אינן מכוונות לדעותיו של כד הורוביץ, ללא לחומר ולעובדות.

היו"ר י. גורר:
הרצה לפנינו כד הורוביץ, ולכן השאלות צריכות להיות מופנות אליו. אם השאלות אינן בגדר ההרצאה ששמענו, אפשר להפנותן לשר האוצר. אני טאיע לחכות, כי הדברים אינם כה דחופים, שאינם טובלים דיוחי של שבועיים. לפי החלטת ועדת ועדת הכנסת, שאני מקוה שתאשר בכנסת, נוכל להתחיל בדיון על התקציב בוועדה באופן מקביל לדיון בכנסת. אם לא נעשה כך, לא נספיק לסיים את הדיון בזמן, גם אם לא תהיה פגרת חנוכה, ועל אחת כמה וכמה אם נרצה לקיים פגרה. היו תקדימים שוועדת הכספים נכנסה לדיון בתקציב בקריאה שניה באופן מקביל לוויכוח בכנסת. מטבר שצפככה להתחיל בדיון על התקציב כבר סחר.

י. בדר:
אבקש, בזמן הנכון לפי דעתו של היו"ר, לחזור לשאלה זו.

י. רוקח:
האם נמסרה לשר-האוצר בקשתי, להעמיד על סדר היום את הדיון בענין עמידר? היה דיון בענין זה לפני שנתיים. אני טאיע להעמיד את הנושא הזה לדיון.

עד עכשו הכינו בארץ מרכבים יפים לאוטובוסים; כעת, בתי-החרושת העוסקים בזה ~~ללא~~ אינם עובדים, מטרד לי, שהבאת המרכבים טח"ל גרמה להפסד גדולים. מה האמת בענין זה?

האם האוצר חושב להחזיר את הדולרים, שנלקחו מיבוא ללא תשלום ממוסדות ציבוריים? מדוע לא יתנו למוסדות ציבוריים חומרים שישנם בנמצא?

ה. פרדר:
שמענו בזמן האחרון מה"ה מונסור ומורגנטאו, שיש סיכויים לקבל מה"בונדס" \$ 500,000,000 בשנתיים הבאות, האם שר האוצר מוכן להביע דעתו בענין הסיכויים האלה? אני מבקש אינפורמציה בענין זה, כי המספר הנ"ל עומד בניגוד למספר שקיבלנו משר הורוביץ. האם שר האוצר מוכן למסור אינפורמציה על הוצאות ה"רונד"?

ג. בדר:

לפני ששה שבועות פניתי אל הוועדה, ואח"כ בכתב לטשרד האוצר, בענין שיכון הוותיקים, בנוגע לאותם ותיקים, שלא ניצלו את הכסף, מכיוון שלא קיבלו קרקע. האם בדעת שר האוצר להביא לכנסת הצעה להארכת תוקף האפשרות של מתן הטכומים האלה? מה כוונתו של שר האוצר בנוגע לשיכון ותיקים לעתיד לבוא?

ד. סנה:

בשנה האחרונה ולפני שנתיים דנו בוועדה על עניני האשלג. עשנו נכנס המו"מ לשלבי החלטה, אך הענין לא הובא לא לוועדה ולא לפלינום. מה הפרוצדורה בענין זה? האם הענין יובא לוועדה וממנה לפלינום, או להיפך? בהוג היה שהוועדה ידעה על מהלך הענינים בשלבים הקודמים.

לא קיבלנו דו"ח כולל על תוצאות המילונים הפנימיים. שר האוצר אמר בכנסת, שהמילונים אינם מרכזים את הסכום המקווה. בחוק שרשי הטכון צמודי זולו כתוב, ששר האוצר ימסור דו"ח לוועדה על סכום ההכנסות פטקור זה.

במילוח של הבנק לייצוא וייבוא היה סכום של \$100,000,000 וסכום שני של \$35,000,000. כמה נכנס לארץ מכל אחד מהמילונים האלה? מה נותר מהסכום הראשון, ומה ניתן על חשבון הסכום השני? לפי פירוט זה נוכל לדעת, כמה ניתן על ידי הבנק לענפים השונים.

ה. קלמר:

שר האוצר אמר לפני שבועיים, בתשובה לשאלתו של ד"ר בדר, שאלה שלא יכלו לגשת לבנין השיכון הוותיקים בגלל הפרעות וקשיים בהשגת הקרקע, תוקף התשלום יוארך לגביהם. אני נתקל בקשיים. ניתנה פקודה לבנק לתמכ את ההלוואות, ואיננו יכולים לגשת לבנין. האם אפשר יהיה לחדש את ההלוואות, בטקרה שהיו עליהם עיכובים בהתחלת הבניה בגלל תיכנון וכו'?

ו. האנדר א. ספלון:

לעת עתה קיבלתי בענין שיכון הוותיקים תלונות משני אירגונים, אינני יכול להבטיח, שאני איישר את כל ההדורים. אם היה עיכוב שגרם להשהיית הבניה, אנו מאריכים את תוקף התשלום. ייתכן שנבוא לוועדה בבקשה לתת תוקף חוקי להארכה, בהתאם לתקנות, אם יהיה צורך באישור.

נדמה לי שעד סוף ספטמבר נכנסו מחשבון המילוח האמריקני סחורות במסך 85,000,000 - 86,000,000 \$, על חשבון כולל של \$135,000,000. מזה היה סכום של קרוב ל-\$80,000,000 (אם איני טועה) מהמילוח הראשון וכ-\$8,000,000 מהמילוח השני. בחודשי אוגוסט-ספטמבר קיבלנו סחורות בטכומים של 3,000,000 - 3,500,000 \$ לחודש בערך. בטעיף התעשייה קיבלנו כבר סחורות ב-60% מהכסף; היתר, פרט לסכום אחד, היוזמן. אספקת הסחורות לוקחת זמן רב. יש דברים, שאספקתם נעשית רק שנתיים אחרי הזמנתם. למפעל הדשנים והמיסיקאליים, למשל, ישנה הקצבה מיוחדת, שממנה הם קיבלו סחורות בעד 10% - 12% מהכסף, והם יקבלו את כל המכונות, בייחוד בשביל מפעל החנקן, אך עד לאחר שנת 1952. אני טבור שהמפעל יוכל להתחיל לפעול רק בשנת 1953. יש הזמנות בקשר למפעל החשמל, שתמלאנה ב-1954. לא נמסרו הזמנות עד כה בענין האשלג; ישנו סכום קטן עבור מפעל זה. עבור מפעל זה היוזמן לעת עתה רק מכונות-משא אחרות. היה קושי גם בקשר להזמנות לעיריות, שהגישו תכניות באחור זמן. בחודשים האחרונים הגישו העיריות הזמנות בעד הסכום כולו, אך עד שיקבלו את כל הסחורות המוזמנות יעבור זמן. בחקלאות יש קושי בהשגת צינורות, שקיבלנו רשות להשיגם גם מחוץ לאר"ב.

בקשר להלוואה של \$100,000,000 היוזמן הסכום כולו, ועל סכום של 16,000,000 - 17,000,000 \$ מתוך ה-\$20,000,000 שלא הוצגו בקול ישר ערבות, בעיקר למתכת. מהסכום של \$35,000,000 ניתנו כבר הזמנות על 25,000,000 - 30,000,000 \$, והבנק אישר כבר למעלה מ-\$20,000,000. הבנק היה צריך לתת לנו ערבויות על עוד \$15,000,000. אם ייכנסו השנה סחורות בטכום נוסף של \$15,000,000, יישאר לנו טכום נוסף לשנה הבאה.

על המילונים הפנימיים אמסור דו"ח בישיבה הקרובה.

ישיבת ועדת הכספים
11.12.51

ממילווה והגדלה סכרנו בסריה הראשונה כ-6,000,000 ל"י, ומתכניה כ-5,000,000 ל"י. את התוצאות הטובות של מכירת המילווה השנייה בדע השבוע הבא, לפני ההגדלה, שטרם הסכון צמודי דולר נתנו סכום של 1,200,000 ל"י, בשעה שאנו הכרזנו על סכום של 10,000,000 ל"י; בענין זה אכניס ליועדה הצעות מספר. מבי-דולר הכניסו, אם זכרוננו אינו מטעני, למעלה מ-5,000,000 ל"י. מהמוסדות הכספיים קבלנו 90% מהסכום, וישנו עוד מוסד אחד שאריך לתת לנו את הכסף.

את ענין האסלג נעמיד על שולחן הכנסת. אני מסכים בדיון לזיון בוועדה בענין זה. הפעם נביא את הדבר בצורה מפורטת וברורה. ההחלטה הסופית בענין זה היא בידי הכנסת. אם לא אספיק להביא את החומר סדר, אביאנו בשבוע הבא.

לא הכנסתי בתקציב סכומים נוספים לשיכון הוותיקים. אם יהיו סכומים לשיכון, הם יוצאו לשיכון העממי בצורה שהצענו. בתקציב ישנו סכום של 700,000 ל"י להכנות לבניית השיכון העממי. אם אפשר יהיה לגשת לבנייה מבהינה סכנית - וסטופקני אם תהיה אפשרות כזאת - נוכל להשתמש בכספי האנשים.

את הדולרים של היבוא ללא השלום אנו בחזיר, אם כי הדבר יקח זמן-מה.

לא מחלקתי מטפלת בענין המרכבים למכוניות (שוטון), כי אם משרד התחבורה, ולכן אבקש ממשרד זה חומר מפורט, שיזכר להסדר לוועדה. עד כמה שאני יודע, הטענות אינן פודקות במאה אחוזים.

י. ברוק: אני מדבר על כך, שאנו מפסידים כאילו \$ 1,200,000.

שר האוצר - א. קפלן: דבר זה אינו יכול להיות, כי הקניה כולה היא בסך \$3,000,000. הוויכוח הוא בשאלה אם אנו מרוויחים על ידי הרכבת המרכבים בארץ או לא, ואם כן - כמה. האנשים הנוגעים בדבר טוענים שיש אפשרות לחסוך בשטח זה. אני אבקש ממשרד התחבורה השבון מפורט בענין זה, ואפציה למר ברוק את הפרטים.

אין לי כל התנגדות להעמדת ענין עמידר על סדר היום של הוועדה באחת הישיבות הקרובות.

לפרדסנים הבטחתי, שהם לא ישלטו, או שישלטו בדרגה נמוכה, עם הכנסה עבור הכנסה מייצוא. בדרך כלל אנו תומכים בייצוא על ידי מתן הקלות כאלה. אני חושב שאף פרדסן לא שילם עם הכנסה עבור הכנסה מייצוא של תפוזים. אם חבר הוועדה אדיאב ימסור לי דוגמה בכתב, אהיה מוכן לברוק את הדבר.

על התשלום הנוסף לפרדסנות זכרתי בכנסת, גם בקטר לשנה זו. אני אספיק בענין זה בהקדם, כי אינני מעונין בטחיגת הדבר.

א. ציזלינג: האם המשלה הכינה, לאחר גמר עונה השנה שעברה, חישוב בדוק של הכנסות הפרדסנים?

שר האוצר - א. קפלן: קיבלתי ממשרד החקלאות חישוב כזה, ואני מוכן לבקש העתקים מהחומר עבור חברי הוועדה.

י. אפרתי: אפשר לקבל את החומר. אני מוכן לדאוג לכך.

שר האוצר - א. קפלן: לפי התכנית צריך מי הורוביץ לצאת חזרה לארץ בעוד ימים ספורים.

אני מוכן לקיים שיחה בענין מילווה העצמאות,

ולתגים לוועדה את כל התפריטים.

אני מתפלא על שאלתו של ד"ר פורדר. אסתי
מכנסת, מהו הסכום שהייתי רוצה לקבל מה"בונדס" עד הרצון באפריל. טר
אורגנצטיון קיבל על עצמו, כתפקיד עיקרי בגביעתו ארצה, לבקר ולראות, בהתאם
לרשימת המפעלים שפירטסגור, מה טיב ההשקעות, ומה הוצאנו. הוא יצא סכמן
מעודד מאד, ויוכל לוטר באלו האחריות, שאנו מטלאים בדיוק אחרי
התחייבויותינו בפרוטקסטוס.

ג. ערבותיות:

שר האוצר א. סטלון:
בראוני להעמיד על סדר היום של הוועדה
שתי בקשות לפתן ערבות:

(א) לקר"ח של העובדים הלאומיים, שפנתה
אלינו בבקשת ערבות על סך של 25,000 ל"י. זוהי ערבות דומה לזו, שניתנה
לקר"ח הכללית.

(ב) הערבות השניה היא סכובכת יותר;
אולי כדאי שתהיה ועדה קטנה לבדיקת הדבר. בשבוע האחרון ניהלנו סו"מ
על הקמת ביה"ח גדול בענף יסודי מאד, ענף המשי המלאכותי. זהו ביה"ח
ל"ריון" - זהורית. הקמת ביה"ח זה תדרוש השקעה של לפחות 5,000,000 \$
ו-1,000,000 ל"י. לועתי יהיה צורך בקרוב ל-6,000,000 \$. את
המשי המלאכותי יעשו מצוללוזה. המציעים להקים את המפעל הם קבוצה
ישראלית בשותפות עם קבוצה מחו"ל. כנראה שרוב השותפים מחו"ל יהיו
יהודים מאנגליה ומאפריקה. אנשים אלה רוצים לקבל הלוואה בדולרים, בסכום
של 5,000,000 \$, לתקופה של 7 שנים. לשם כך הם דורשים ערבות מסליתית,
הנחוצה להם כדי לקבל את ההלוואה. הם אינם מסתפקים בקונוורטיביליטי,
בדרך כלל לא נתנו ערבויות כאלה, אך זהו עסק שיכול להתפתח יפה, לא כל-
כך בתעסוקה (המפעל יעסיק 300 איש) אך בעיקר בשטח טבע חוץ. לפי ההסכם,
עסק זה לא יקבל טאטנו טבע חוץ כלל וכלל, ואף לא חוטרי גלם. כל זמן
שהיו להם חובות בחו"ל, הם יהיו רשאים לבקש כסף לחומר-גלם, אך רק לפי
איטור הממשלה. ייצור המפעל יגיע ל-4,000,000 \$ בשנה. האנשים שהחייבים
להקים את המפעל במשך שנה. כמות השיווק לחו"ל תלוייה בנו. דרושים להם
חוטרי גלם בערך בסך 1,600,000 \$. הממשלה אינה יכולה להחליט בטעניף זה,
אלא באישור ועדת הכספים. אני בעד שתן הערבות, במ המפעל נותן סיכויים
לייצוא גדול. אני מציע לוועדה ששנה של ועדת הכספים תשמע נציגים של
הפעולגנים. אני מוכן להביא על שולחן הוועדה את ההסכם עם אנשים אלה
בטלואו. היו לי חילופי מכתבים אתם באנגלית, והם סתרגמים אותם לעברית,
כי אסרתי שלא אביא לפני הוועדה מכתבים באנגלית.

פ. סנה:
האוצר חייב לוועדה דו"ח על הסכום הכולל
של הערבויות.

הערבות לביה"ח זה חודגת מהאופי של הערבויות
שנהגנו לתת עד כה. גניח שמבחינה עסקית הדבר כדאי, אולם קיימת שאלה
עקרונית בענין זה, שאינני מעורר אותה כיום, עד כה בהגנו לתת ערבויות
רק למוסדות ציבוריים או לאומיים. אני רוצה לחשוב בדבר, ולהתייעץ עם
חברי בענין עקרוני זה, אם רצוי לפדינה שהאוצר יתן ערבויות לחברות
פנסיות. אני שומר לי את הזכות לחזור לענין זה.

היו"ר י. גורני:
אנו נבחר ועדת משנה לענין זה. מר סנה יוכל
להעלות את שאלתו לדיון.

בענין הערבות לקר"ח לעובדים לאומיים
ויחשתל הכחב שיחיל את פרמי החואים. אני אנזיט להודיע על הטוחה שתי

החלטת: להעמיד על סדר היום של הוועדה את שתי
ההצעות למתן ערבות, ולבחור ועדת משנה של
ועדת הכספים לכירורג הערבות השניה.

ג. הוועדה במסגרת ההעברה

שר האוצר א. ספלן:
ברצוני להעמיד לפניכם דבר רציני מאד.
בקרוב נקבל \$26,000,000 על חשבון
ההעברה, שייכרו בחלקט לריאיוווטטנט ובחלקט להזמנות מידיעות, בייחוד
ל-4 סעיפים: מזון, מטפוא, דלק וחומרי גלם (כותבה ועומת). ייתכן
שיתבעו ממני להכניס אל החשבון המשותף את התמורה בכסף ישראלי. הסכום
שבצדך להכניס לחשבון המשותף יגיע ל-9,000,000 ל"י בערך. החשבון
יהיה חסום עד שבגיע להסכם בדבר השימוש. במרוצת הזמן אקבל את הכסף,
אך כובע אין לי הסכום הדרוש. בשאלת הקורט אנו רשאים להחליט. אני
חושב שנשמור כרגע על הקורט הקיים, כי יש מי שמעוניין לדרוש קורט של
דולר ללירה, אולם, תמיד תהיה לנו אפשרות להחליט בענין זה. אין כל
יסוד לשמועה, שיכואו מאה איש טאטריקה.

ייתכן שאקבל בהקדם מברק, שעלי להכניס
את הכסף מיד לחשבון חסום. סכום זה אינו יכול להגדיל את מחזור
הכספים, אך הבנק דורש תעודה, המחייבת אותי בסכום זה. אני מוכן
להסכים להגבלה, שאשתמש בכסף רק במידה שהיא ייכנס. הבנק ססכים לכן,
אך שואל, בתוקף איזה חוק אני לוקח 9,000,000 ל"י. אני מברר כרגע, אם יש
לי תוקף חוקי לקבל הלוואה ולגייס סכום זה, כי אין זה סוד, שבקופה
אין לי כסף כשנדרר. ייתכן שאהיה זקוק לאישור ועדת הכספים בענין זה.
על דרך הוצאת הכסף תהיה אפשרות להתווכח פה ובכנסת, על סמך הצעת
בתקציב הפיתוח. אני מוכן להתחייב להוציא את הכסף רק במידה שאקבלו
מחזנהים, וכך לא להגדיל את המחזור. ברגע זה עלי לפנות לבנק באופן
פרוטמלי, ולדרוש הלוואה בסך 9,000,000 ל"י, ולהכניס מיד לבנק את הסכום
הזה לחשבון המשותף. לא הייתי רוצה לעלות את השאלה הזאת בכנסת
כרגע. ישנן שתי אפשרויות: האחת, לסדר את הדבר באופן שאני אקבל את
הסכום על חשבון היבוא, מריידינג אקאונט. אני מברר אם יש לי אפשרות
לקבל סכום כזה. אם יש לי רשות כזאת, עלי לקבל, לפי דרישת הבנק,
תעודה מעורכי דין המדינה, שאני מתחייב בגבולות החוקים הקיימים בארץ.
אם אין אפשרות כזאת, מציע הבנק הוצאת שטרי מרקעים, שאיני יכול לעשותה,
בדמי לי, בלעדכם. אם בלך בדרך זו, יהיה עלי להפקיד בבנק את הכסף
בתור מקדוח חסום, והאשרות לא יבואו לידי גוביינה. אך הבנק יכול
לכתוב בספריו, על סמך פה נתן לאוצר את הסכום.

הענין יכול להיות דחוף מאד, והייתי
רוצה שהיה יועמד לסדר היום, כי ברצוני לשמוע את דעת חברי הוועדה
בענין זה. אני מציע שתאפשרו לי אחת הדרכים שהצעת. בכסף לא נשתמש
כל זמן שלא נקבל את התמורה במזעל, ורק במידה שנקבל אותה. אני יש
משתדל שהריבית שנצטרך לשלם תהיה ריבית סמלית, כי למעשה הבנק אינו
עושה בענין זה סיוע. הבנק מבקש דוקומנט חוקי, שהממשלה מקבלת הלוואה,
כדי שספריו, שייסגרו בסוף דצמבר, יהיו בסדר. הלוואה זו תגדיל את היקף
הסאן של הבנק בשני הצדדים.

ג. ערר:

האופראציה הכספית העומדת על סדר היום איננה יכולה לגרום לשום אינפלציה, כי העניין הוא בזה, שהיא צד עומד לקבל ערכים מעשיים בתור ייבוא חו"ל, ובעצם הוא יקבל בדרך מוזכרים, שיעמדו לרשות הפעולה של הענקות בלידות, והכספים הדרושים הם רק מקדמה לבטחון, בקרון המייצג אותו סכום.

אגד איננה כוזבת הן בפניו המיישם הקיימת ובגופו לאופראציות עם הבנק. אני מוכנה לשר האוצר, שהוא יחשוב על יצירת בנק ממשלתי, שהשר יוכל להכניס לתוכו בקרון ולהטיר את העניין בלי צורה זו של מלישות.

יש לי ספקות רבים פה, אם פותר לנו להשתמש שוב מטרי סקרקעים, טעמים פסיכולוגיים. שר האוצר אשר בכנסת, שלא יוסיף להוציא מטרי סקרקעים, ולהבטחה זו יש לדעת תוקף פסיכולוגי רב. אם בעטה בעד בוסף העניין זה, אני בטוח, סבירני, שהמנד יסתכן הנוצה, מפילו עוד לפני שהבנק יפסס את סאון התשלומים שלו. האם לא ייתכן שהבנק יסתפק באיזהו היא הבטחה כזו גדולה האוצר, באישור ועדת הכספים? הפקדון הזה הוא בקרון בורטאלי. אני מתנגד להוצאת כספים סקרקון זה לפני שייכנסו כספי התמורה; גם שר האוצר יסר זאת. אני מציע ששר האוצר ידרוש בתוקף, שהבנק יתפק בהבטחת האוצר, באישור ועדת הכספים.

פכירון שאופראציה זו איננה חו"ל עמידה, ומכירון שבצטרך להשתמש בכספים דומים, אולי ירוש תוקף חוקי לפעולה זו. על הממשלה להביא לכנסת בקשר עם זה הצעת חוק סבירני, שיסיל על שר האוצר וועדת הכספים אפשרות לעשות את הסידורים הדרושים למימון הענקות, לשימוש בהענקות וכו', כדי שוועדת הכספים תוכל לקבל פהי פעם החלטה, שלא תהיה סקרקת סבירנה לכספית.

ד"ר פורדר:

אני מסכים לדעה, שאנו זריכים למנוע הוצאת מטרי סקרקעים בוספים, שטם תיעשה, תהיה ליינת להופיע בפומבי, לדעתי הדרך של ה"סדידינג אקאונט" היא הסתאיסה ביותר. הממשלה יכולה לקבל אחריות בטופן חוקי כלפי הבנק. אם הדרך הסניה שהציעתי איננה סתאיסה מאיזו שהיא סניה, אני מציע שוועדת הכספים תסכים להבטיח לאפשר לשר האוצר לשלם את השטרות, כי אינני רואה בכך כל סיבה לאינפלציה. אלה הן שתי הרכים האפשריות, היכולות למנוע הוצאת מטרי סקרקעים בגע זה.

פ. טובה:

צריך להיות ברור לנו, שהמנדוב איננו בסכום של 26,000,000 ₪ בלבד, אלא שנעסוד במצב דומה גם בתשלומים הבאים של הענקתה. אני יודע, שבמידה שיהיה צורך להכניס תמורה בוספת, תכוסה ניתיים התמורה הקודמת כולה או בחלקה, אבל תמיד יהיה פיגור גזמן בין המיסודי שמקבלי הדולרים יכניסו לבין המקדמה שהממשלה תצטרך לתת כתמורה לדולרים. יהיה תמיד סכום מסויים שנותו בהיה חייבים, איננו זריכים להתעלם מכך, שבשביל הבנק אופראציה זו איננה רק אופראציה בובלטרית, כי מקבל ההלוואה והמפקידו אינם זהים. את ההלוואה מקבלת הממשלה; את הכספים סקקידות הממשלה והממשלה. ההצעות שהוצעו הן הצעות טובות; אינני סאטין שהבנק יקבל את העצה הטובה הזאת סבהינה שלנו. שר האוצר הניה באופטימיות, שלא נשתמש בכסף עד שמקבלי הדולרים יכניסו את התמורה גלירות, אך הוא אינו בטוח, מה יגיד השותף שלו.

שר האוצר א. ספלק:

השותף, כמקרה זה, מופיע ככלת להוצאת כסף, ולא כתובע להוצאה.

ס. טובה:

יכול להיות מצב, שהשותף ידרוש הוצאה של התמורה בלירות ביחד עם הוצאת סכום מסויים של דולרים. לכן אין כל בטחון, שתהיה אפשרות לשפור על הפרינציפ הנכון, שלא יוצא כסף מהחשבון המשותף. אני יודע, שהשותף ירצה לקפח מפעלים מסויים של תעשייה והקלאות, וישמש בלם להוצאת הכסף; אך יהיה דברים, שאוב יהיה מעוניין בזירוזם. אינני בוחד באפשרות של הוצאת מטרי סקרקעים, גם מנימוקים פסיכולוגיים וכס מנימוקים מעשיים, כי אינני בטוח, אם לא

יהיה צורך לעשות ליקוויטציה של סטרי סקורקעיס, תחת לחץ של ליקוויטציה של דולרים. אני מעדיף את הדרך של "סריליווינג אקזוט" & על ההתחייבות בסטרי סקורקעיס.

ברור שאנו בתכנון לכל אופרציה הקשורה בהענקת, צפויה או בלתי צפויה, ששום שאנו מתגברים למתן ייפוי-כוח ב-50% לשותף השני.

י. רוקח:
אני מבין ששך האוצר ריבד על הבנק הלאומי, לרעתי זרתי ובוסלליה ברולה, שבנק שיש לו הון יסודי של פיליון ורבע לירות ליתן הלוואה של 9,000,000 ל"י, שאין לו, כלומר, הלוואה סבסטי המפקיד. אני רוצה להיות בטוח, שכל אופרציה שתיעשה לא תאצט את הקרדיט בבנק וביתר המוסדות, כי הריבד יכביד מאוד.
אני מתכנן לסיים זה, שכל אחד יודע פרטים ברוב התשלומים וכו', ורק חברי הוועדה הזאת, שהם היועצים הראשונים של הכנסת והמשלה בעניינים אלה, בתוכם באפילה.
דובר על כך, שיהיה דיון בשימוש בכספי ההענקת. סמענו סקירה, אך לא היה דיון.

הינדל י. בורני:
באשר שתינתן אפשרות לחברים להביע את דעותיהם גם בעניין זה, בתוך הדיון על תקציב הפיתוח. הוסכם לא לקיים דיון נפרד בעניין זה בוועדת הכספים.

ס. טבח:
על 18,000,000 שישנם בתקציב הפיתוח אפשר להתווכח בזמן הדיון על תקציב הפיתוח, אך לא תהיה אפשרות באותה הזדמנות לדבר על השימוש בדולרים, כי נושא זה, שהוא העיקרי, אינו עומד לדיון בכנסת.

י. רוקח:
הסכמנו לא להביע את עניין השימוש בדולרים לכנסת, אך יש לדון על כך כאן. אנו שומעים על הצעה במיד הענקת שניה, ונצטוו יודעים מהי. במיד חבר הוועדה הזאת, איננו צריכים לשאוב את היריעות מהעמדות.

שר האוצר א. שפלין:
הוועדה כאן, איך משתמשים בדולרים, אפשר להסכים לשימוש זה או להתנגד לו. השימוש שעליו הודעתי הוא מדויק ב-95% בערך. שני טעיפים עוד לא נקבעו באופן טובי: 4,500,000 \$ אאאאא בטעיף התעשייה, ועוד טעיף אחד.

י. רוקח:
איך אנו יכולים להביע את אי-הסכמתנו להלוקת הכספים ללא דיון? אנו סתדעמים על כך, שמעמידים אותנו בסכב, בו אי-אפשר כבר לשנות. דברי סמונזים להענקת הראשונה, אך עוד יותר לגבי ההענקת השנייה.
עודת
+++++ השאלה, אם האמריקנים יסכימו לצורה הטוענת על ידי החברים, האם הם יסתקרו בכך, שהבנק יודיע להם שיש לו 9,000,000 ל"י? מה יהיה, אם הם יגידו שדרך זו אינה מעשית?

האם אין אפשרות לדרוש +++++ מהאמריקנים ++ קודש לשלושה חדשים, עד לליקוויטציה של הכספים? כולנו מתלבטים בשאלה זו; חברי הקונגרס ממעניינים בה מאוד. האם איננו יכולים לסנוע את הובאת סטרי סקורקעיס, אפילו רק על הנייר, על ידי בקשה שתינתן לנו שהות של חדשים אחדים? אנו ועדה טיעוצת לכנסת, ועדת הבהרה, אך איננו יכולים להיות אחדים בעד הלוואות שהמשלה לוקחת. אין כאן שאלה של אסון, אלא שאלה ללי קונסטיוציונית.

י. בדר:

לוועדה יש סמכות להוציא שטרי מקרקעים.

י. רוקח:

אני מציע ששר האוצר יבדוק שוב אם יש אפשרות להסדיר את הדבר באופן שלא יזיק לקרדיט, בלי הוצאת שטרי מקרקעים, על ידי פניה למלווים.

הינ'ר י. גורי:

אני מניח ששר האוצר לא היה מביא את הענין בצורה שהביאו, אילו היתה קיימת האפשרות שהוצעה על ידי

מר רוקח;

ועדת הכספים זכאית להשיב על השאלה, אם היא תעמוד מאחורי אחד הסידורים, שיימצא להכרחי.

שר האוצר א. קפלן:

התחלנו לנהל מו"מ בענין זה, והגענו למסקנה שיש להפסיקו, משום שהם דורשים שאנו נכניס תמורה בלירות, לחשבון משותף בבנק ראיני בארץ. הם לא שאלו אותנו, באיזו צורה אנו רואים לזהל ~~ל~~ להוציא את הכסף. הבנק מעונין בדוקומנט חוקי. הכנסת הרשתה לי פעם להתחייב על סכום של \$ 65,000,000 מלבד הסכום של \$ 35,000,000, בתנאי מסויים, שהכסף יהיה ממקורות חוץ. השאלה היא, מה הם בדיוק מקורות חוץ. ברצוני לברר את הדבר.

א. מ. גניחובסקי:

אני מתנגד לכל אפשרות של הוצאת שטרי מקרקעים. שר האוצר נדר נדר גדול, שאין להתירו, כי אם יתחיל להתירו, יימצאו פתחים ותירוצים רבים להתרת הנדר. הדרך היחידה היא הדרך של ה"טריידינג אקאונט".

ח. אריאב:

השאלה צריכה להפתר באופן יסודי. אני מסכים להצעה, שהממשלה תגיש באופן דחוף הצעת חוק כללית, שתהיה מנוסחת באופן ~~ל~~ בהיר ~~ל~~, ושתינתן סמכות לשר האוצר לעשות אופרציות כאלה באישור ועדת הכספים. הואיל והתביעה קשורה בצד החוקי של ההלוואה, ייתכן שהבנק יסכים לכך, ששר האוצר יעשה את האופרציה של "טריידינג אקאונט", עד לאישור החוק ~~ל~~ שיוצע לכנסת, בקשר ל-9,000,000 ל"י הנידונים. לא הייתי מציע להכנס לתסבוכת של הוצאת שטרי מקרקעים. הסכמת הוועדה להצעה השניה לא תפגע בקרדיט, כי למעשה הפעולה רק נרשמת בספרים. אשר להענקה בכלל, אני חושב שהסכומים כבר חולקו, ושום דיון שלנו - שהובטח לנו - לא ישנה את המצב. אני מעונין ~~ל~~ שיהיה לנו נטחון, שלגבי המו"מ על ההענקה הבאה יהיו בוועדת הכספים דיון על ההצעה, כדי שהמו"מ של שר האוצר עם האמריקנים יתבסס גם על דעת הוועדה. הייתי רוצה לשמוע, איך ודרך איזה ציבורות ייעשה הייבוא.

שר האוצר א. קפלן:

אני מבין שהוועדה חושבת, שיש להכין הצעת חוק בענין ~~ל~~ ~~ל~~ ~~ל~~ אופרציות כספיות הקשורות בתשלום התמורה להענקות. אני מציע שתינתן לי אפשרות לברר, אם אני יכול להסדיר את הדבר על ידי "טריידינג אקאונט"; אם לא תהיה אפשרות כזו, אני מציע שהוועדה תרשום לפנייה, שהאוצר יוציא שטר התחייבות בקשר לזה למספר חדשים, על סך 9,000,000 - 10,000,000 ל"י, באישורה ובהסכמתה של הוועדה.

הינ'ר י. גורי:

אני מבין שסיכום זה מתקבל על דעת כולם, מלבד ~~ל~~ ~~ל~~ ~~ל~~ ד"ר סנה, שמתנגד לכל ענין המילואה. שר האוצר רשם לפניו את המשאלות שהובעו על ידי החברים. משאלתו של מר רוקח יכולה להיות מכוונת רק לגבי העמיד, כי אין מקום להכניס כרגע שינויים בתכנית שנקבעה עם הצד השני לגבי ההענקה הזאת.

לפני כמה חברות. ענין זה יכול לשמש מנוף גדול להרחבה.

א. פ. גביחובסקי:
אני מקבל את האפל של שר האוצר, אבל אני רוצה שהיו"ר יודיע, שכשיביא את החוק, שהיה דיון על בנינים ציבוריים, ויש רצון לעזור להקמתם. על האוצר לדאוג להכנת חוק בענין בנינים ציבוריים.

היו"ר י. גורי:
אני מקבל את משאלתו של מר גביחובסקי, שאודיע בכנסת שנתעוררה השאלה, כיצד לעזור לבנינים ציבוריים. אינני יכול לקבל על עצמי לדאוג לכך, שהאוצר יכין הצעת חוק.

בסעיף ד(5) נתעוררה השאלה, אם איננו יוצרים מיטת סדום, אשר עלולה להכביד במקרים מסויימים, שבהם יהיה צורך לסטות מההגבלה בסעיף זה. הצעתי לנסח את הדבר בצורה גמישה יותר, והחברים הסכימו להצעתי.

היו שחלקו על סעיף 7.

שר האוצר א. ספלן:
אנו ניהלנו סוף בענין זה עוד לפני שהגשנו את הצעת החוק. הגענו לידי מסקנה, שאחוז וחצי, כל עוד לא נקים את הקרן, אינו אחוז גבוה. אמרנו שאם תהיה אפשרות, נלך שוב בעקבות ארץ גדולה, שהתחילה מ-1 1/2% וירדה לאחוז קטן יותר. חלק גדול מהמשתכנים תבע את האחוז הזה. דבר זה חל גם על הכפר. אני מציע לאשר את האחוז המוצע.

הרחלש:
ברוב של 5 קולות נגד 1, לאשר את סעיף 7, כפי שהוצע. חבר הוועדה א. ציזלינג שומר לעצמו זכות הסתייגות, ומציע 0,75%.

היו"ר י. גורי:
היתה הצעה, שערבות לחברה נוכריה לא מכלל ברשימה של מלווה מורשה, אלא באישור ועדת הכספים.

שר האוצר - א. ספלן:
חברה נוכריה פירושה - חברה מחוץ-לארץ. לשם מה רוצים אתם לגרום קשיים? אם חברת "אמון" או "משכנות" או כל חברה אחרת תשיג קבוצה חוץ-לארצית שתדע להשקיע, לפי הנאיף החוק, מדוע להקשות עליה? אנו מעוניינים למשוך הון נוסף.

י. פרדר:
הגורם לחוסר בנין הוא, שאי-אפשר לסיים משא-ומתן. אין צורך להכביד על ידי מתן האישור רק בהסכמת ועדת הכספים.

א. ציזלינג:
בישיבה הקודמת הבינתי, שההצעה שהדבר יהיה תלוי באישור ועדת הכספים היתה לפי רוח חברי הוועדה. מה חושש שר האוצר ששיקוליה של ועדת הכספים? הוועדה מתכנסת כל שבוע, ואין קשי לאישור מתן ערבות לפעולה הנעשת בישראל, על ידי חברה נוכרית, שדמותה יכולה להיות שונה ומשונה. אינני יודע אם יש אפשרות לעכב רישום חברה, ולכן העובדה שהחברה רשומה בארץ אינה מוכיחה מאומה. גם חברה, שכוונותיה יכולות להיות רעות, יכולה להיות רשומה בארץ, והיא עלולה לעשות דבר שייגרום לתוצאות רעות בעתיד לעם ולמדינה. לעומת זאת, חברה נוכריה יכולה להיות גם מוסד ציבורי לאומי. בתכניות בניה גדולות יכולים להיות לפעמים אינטרסים מדיניים של השתלטות. אני מציע שהערבות לחברה נכריה תינתן רק באישור ועדת הכספים.

שר

שר האוצר - א. קפלן:
אני מציע לוועדה לדחות את הצעת מר ציזלינג.
מקרה זה הוא אחד מהמקרים המתאימים פחות
לניסוי החשש שיש לחבר הכנסת ציזלינג ולחבריו מפני השמלכות הון זר.
גם בארצות אחרות לא חוקקו חוק מיוחד לגבי הון סחוף-לארץ. ערבות
זו בנויה על השתתפות, ומי שירצה להשקיע במפעל זה יסמוך למפרע על
הממשלה.

הוזלט:
לאשר את הצעת הממשלה, ולדחות את הצעת חבר
הוועדה א. ציזלינג. א. ציזלינג שומר
לעצמו זכות להסתייגות, ומציע שהערבות
לחברות נכריות תיטמן באישור ועדת הכספים.

ס. קלמר: האם האוצר יכול להתחייב לתת ערבות בדולאריים?

י. הניג:
החוק קובע שהאוצר יכול להתחייב להחזיר את
הכסף בלירות, לפי שער החליפין בזמן תשלום
החוב. לפי חוק הפיקוח על מטבע חוץ, יכולה הממשלה לאשר היפותקות
בדולאריים.

סעיף 8.

א. ציזלינג:
מדוע צריך סעיף כזה להיות בחוק? התנאים
ששר האוצר מתנה בזמן מתן הערבות צריכים
להיות כתובים, לדעתי, בתקנות.

היו"ר י. גורי:
יכולים להיות מקרים טרגיים, שאדם נפל במערכה,
ומשפחתו החלה לפגור בתשלומים.

מר גלאס:
לפי החוק הכללי אם לא שילם החייב את המגיע
ממנו, אפשר לפנות לערב, שישלם את הכסף, מבלי
לדרוש קודם כל מהחייב הראשי את הטילוק המגיע, ומבלי לסמס את הבטחון
שהחייב הראשי נתן. כאן ישנו סייג חשוב מאד; הערבות היא רק על ההפרש.
קודם כל יימכרו הנכסים הממושקנים, ואת ההיפרש ידרשו מהאוצר. אני חושב
שהנבק דרש להכניס סעיף זה לחוק.

סעיף 9. סעיף 10.

היו"ר י. גורי: מה אם הסכום עולה על סכום המשכנתה (סעיף 10(1))

מר גלאס:
כוונת הסעיף הזה היא, לתת הקלה לאוצר, ולא
זכויות נוספות. אם יתברר מצב כזה, שישנו אדם
המציע יותר כשהאוצר יכול להציע, יבוא שר האוצר על סיפוקו, והמלווה יבוא
על סיפוקו. מסופקני אם היתה כוונה, ששר האוצר ישתמש בהזדמנות זאת
לטובתו. אני חשבתי שזוהי הגבלה לטובת הפרט.

ס. קלמר:
אם כוונת המחוקק היא, שהלווה יוכל לפדות את
הנכס, רצוי שהמדינה תרכוש אותו, כי איש פרטי
שירכוש את הנכס לא ירצה למוסרו בחזרה. לכן נכונה הערת היושב-ראש,
שערך הנכס יכול לעלות על ערך המשכנתה.

הוחלט:

לפחוק את הפיסקה "ובלבד שלא ישלם בעד
פחיר העולה על שווי הפשכנתה, המגיעה אותה
שעה" מסעיף 10(1).

א. ציזלינג:

בסעיף 10(ב), אני מבקש שייכתב "במשך 6
חודשים מטעם המכירה, או בזמן ארוך יותר,
אם תהיה הסכמת שר האוצר". ברגע שהנכס הופך להיות לנכס מדינה, אין האוצר
יכול למכרו בפחיר קטן פשוטיו, כזי לא לפגוע באינטרסים של המדינה.
לעומת זאת, סעיף 10(ב) מכווין לטובת הפמשכן. אם בגלל גימוקים שיש להתחשב
בהם, למשל, אם נפל איש במערכה, ומשפחתו היתה נאלצת לוותר על הנכס, והיא
אינה יכולה לרכשו בחזרה תוך תקופה של 6 חודשים, יש לאפשר לשר האוצר למכור
לה בחזרה את הנכס גם אחרי כן.

מר גלאס:

פעולות הוצאה לפועל של נכסים ממושכנים אינן
נעשות בחודש או שנים, אלא בתקופה של שנה

או שנתיים.

ד. הניג:

אם נשאר את הדבר לשיקול דעתו של שר האוצר,
יהיה עליו לחץ בלתי רצוי.

פ. קלמר:

אני מצדד בתיקון שהוצע על ידי מר ציזלינג.

הוחלט:

לקבל את ההצעה, שמכירת הנכסים בחזרה על ידי
האוצר לממושכנים תוכל להעשות תוך שנה לאחר
ההוצאה לפועל, ובידי שר האוצר תהיה אפשרות
להאריך את התקופה הזאת. היועצים המשפטים
נתבקשו לנסח את ההחלטה. 10(ב).

א. ציזלינג:

במקום "בשעור 9%" אני מציע לכתוב "בשעור
שיקבע שר האוצר, שלא יעלה על 9%".

הוחלט:

לכתוב במקום "בשעור 9%" את הטלים "בשעור
שיקבע שר האוצר, שלא יעלה על 9%".

סעיף 11.

א. ציזלינג:

לשם מה יש צורך בסיפא של הפיסקה ד', המתחילה
במלה "ובלבד"?

מר גלאס:

נכדי שלא ישקיעו את הכספים לזמן ארוך, במקרה
שתהיה דרישה גדולה למסך אותה מסעם האוצר.

א. ציזלינג:

על חוק זה עבדו כעל חוזה, ולא כעל חוק.
איננו צריכים להעמיס על החוק פרטים שיכולים

להשתנות.

מה גלאס:

אינני יודע אם אין למלווים הפרוספקטיביים
אנין בדבר. כאן אמנם תהיה ערבות אבסולוטית,
אך למלווים יש ענין בגראנטיות מסוימות בחוק. מלווה פרוספקטיבי גדול
דרש את הכנסת הסעיף הזה לחוק.

היו"ר י. גורי:

הכנסות המדינה יכולות להספיק לי כדי לשמש
גראנטיה מספיקה.

הוחלט:

לברר עם שר האוצר, אם יש צורך בהכנסת
סעיף 11(ד) לחוק.

סעיף 12.

היו"ר י. גורי:

לשם מה יש לקבוע את סעיף 12(א)(3) כתנאי?
האם המלווה תובע זאת?

מר גלאס:

סעיף 12 הוכנס לפי דרישה מיוחדת של "אמון"
שרצתה להביא לפני המשקיעים את הגראנטיה של
החוק הישראלי, ביחס לתנאי של יציבות המטבע, שהוא שריר וקיים, אם כי
תנאי זה קיים לפי פסקי דין של בתי-המשפט הגבוהים שלנו.

היו"ר י. גורי:

בסעיף 12(ג) חסרה התוספת המופיעה בסעיף 9,
לגבי הגבלה של 30 יום.

מר גלאס:

אין בה צורך. אין כל חשש, שהמלווה לא
יעביר את הזכויות; הוא רק ידרוש את
השעורים, והאוצר ידרוש את הזכויות. במקרה שהלווה יפגר בתשלום מן
החשלומים הקבועים בתנאי המשכנתה, ישלם האוצר את הסכום שלא שולם
כנגד העברת זכויות המלווה אליו. סעיף זה הוא סעיף הגנה על המלווה.

א. ציזלינג:

בסעיף 12(ב), אני מבקש להוסיף אחרי
המלים "שר האוצר מורשה לערוך בשם מדינת
ישראל" את המלים "באישור ועדת הכספים". מדובר כאן על תנאי התחייבות
הקשורה בדביזים, ובתנאים מיוחדים. במקרה שדעתי לא תתקבל, אני
מבקש לשמור לי זכות להסתייגות.

הוחלט:

לדחות את הסיכום בסעיף 12 לישיבה הבאה.
אם דעתו של מר ציזלינג לא תתקבל, הוא
יסתייג ויציע להתנות את מתן הערבות לפי
סעיף 12(ב) באישור ועדת הכספים.

סעיפים 13, 14, 15, 16, 17.

הוחלט:

לאשר את הסעיפים.

היו"ר י. גורי:

ועדת משנה בהרכב של 3 חברים, והיועצים
המשפטיים, צריכים לקבוע עוד דברים אחדים,
שנמסרו להם לעריכה אחרונה. סיימנו את הדיון בחוק זה.

(עבודת הוועדה): דיון מבקר המדינה:

היו"ר י. גורי:

אנו נקיים את הדיון על התקציב בוועדה
באופן מקביל לדיון בכנסת.

בוועדת משנה מסר לנו מבקר המדינה, כי
השלב הראשון של הדיוח שלו כבר הודפס, השלב השני יהיה מוכן בעוד
שנעוץ אחדים, והשלב השלישי יהיה מוכן יותר מאוחר. ועדת המשנה
ממליצה לפני ועדת הכספים, לאשר את סיכומיה של ועדת הכספים הקודמת
במשרד לדיוח של המבקר. ולא להגישו לדיון מחדש. אלא להסגירו ראשוני

פורמאלי למליאה. למבקר המדינה אין אפשרות להגיש דו"ח סופי, כי יש דברים, המגיעים אליו רק לאחר שנה וגם יותר. עומדת לבירור בין המבקר לבין האוצר השאלה, אם לקבוע תאריך למסירת הדו"ח הסופי, או להשאיר את השאלה פתוחה. כסוף חודש דצמבר יוגש דו"ח על שנת 1950/51. אני מבקש לייפות את כוחה של ועדת המשנה לסיים בענין זה, בלי צורך להביאו שוב לוועדת הכספים.

הוחלט: לאשר את המלצות ועדת המשנה לבירור השאלות הכרוכות בעבודתו של מבקר המדינה. הוועדה יפתח את כוחה של ועדת המשנה להחליט בענין התאריך הסופי של מסירת הדו"ח.

חוק לעידוד השקעות הון:

היו"ר י. גורי:

על שולחן הכנסת הונחה הצעת חוק לתיקון החוק לעידוד השקעות הון, הנוגעת למרכז ההשקעות. מר ציזלניג הציע לשנות גם את הרכב מועצת ההשקעות. עוררתי שאלה פרוצדוראלית, אם אפשר להכניס הסתייגות, שאינה בגדר התיקון המוצע. ביקשתי את מזכיר הכנסת לומר לי, מה נהוג בכנסת בענין זה. קיבלתי את חוות דעתו. (קורא). ישנן שתי אפשרויות: א) שמר ציזלניג יסכים לכך, שהתסייגותו אינה יכולה להשתלב בתיקון המוצע בחוק, ויכניס את הצעתו בדרך אחרת; ב) שנעביר את השאלה לוועדת הכנסת.

א. ציזלניג:

ישנה דרך אחרת, שהוועדה תקבל את ההסתייגות. אני רוצה לקבוע, שמזכיר הכנסת אינו משמש כל סמכות בענין זה. הסתייגותי נוגעת לאותו סעיף בחוק, שלסעיף משנה ראשון שלו מציעה הממשלה להכניס תיקון, ולאותו מוסד. התקדים של הסרת אפשרות של הבאת דבר כזה לכנסת חשוב בעיני יותר מעצם התיקון. אני מציע לוועדה להסכים להבאת הסתייגותי לשולחן הכנסת.

מ. קלמר:

בזמן שמר ציזלניג הכניס את הצעתו, עוררתי שאלה בקשר להרכב. בהצעה המונחת על שולחן הכנסת כתוב, שההרכב יהיה ב-50% מנציגי ההסתדרות וב-50% מיתר היצרנים.

א. ציזלניג:

אם אתה מוכן לנסות להסכים לכך, אני מוכן להגיע אתך לידי הסכם.

י. בדר:

אני מבקש את היו"ר, במקרה שיהיו לו ספקות דומים, להתייעץ עם היו"ר ועדת הכנסת, ולא עם מזכיר הכנסת. לדעתי הצד הפרוצדוראלי של הבעיה ברור, גם לפי החלטת ועדת הכנסת, שנחקבלה בכנסת הראשונה, וגם לאור התקדימים שהיו, בהם החליטה ועדת הכנסת, שאם יתעוררו ספקות, אם בהצעה שהוגשה לוועדה יש חידוש לעומת הנושא שעמד לדיון בקריאה ראשונה, יש להביא את הענין לוועדת הכנסת. אם ועדת הכנסת תחליט, שיש בהצעה משום חידוש, ~~אז~~ בידי הוועדה המטפלת בענין שתי אפשרויות: א) לסרב להעביר את ההצעה לכנסת; ב) להחזיר את הענין כולו ~~לכנסת~~ לכנסת, לדיון נוסף בקריאה ראשונה. בענין חוק הדירות, העבירה הוועדה המטפלת בענין את החוק לפנסת לדיון נוסף בקריאה ראשונה. בפעם האחרונה היה תקדים כזה בנוגע לחוק נשיא המדינה. אני מציע להעביר את הענין לוועדת הכנסת. אם היא תחליט, שבהצעת מר ציזלניג יש משום חידוש לגבי הנושא הנידון, יהיה עלינו לדון, אם להביא את הענין מחדש לקריאה ראשונה בכנסת או לא. בינתיים אין מקום להסתייגות, כי פאטר מדברים על מרכז ההשקעות, ~~אז~~ שהוא מוסד שונה ממועצת ההשקעות.

הוחלט: להעביר את הענין לבירור בוועדת הכנסת.

הדיון על התקציב לשנת 1951/52:

י. בדר:
לפני שנתיים וחצי, כשדגו על התקציב לשנת 1949/50, הצעתי שהוועדה תסכים פה אחד, ללא תקדים, לדון על התקציב טרם שהדיון יסתיים בכנסת בקריאה ראשונה. הוועדה הסכימה להצעתי זו, והדיון התקיים. בקשר לתקציב השני, לשנת הכספים 1950/51, החליטה ועדת הכנסת, שמותר לוועדת הכספים, מתוך הסכמה כללית בתוכה, לדון על התקציב טרם ~~ש~~ שיסתיים הדיון בכנסת. בשנה זו, לפני חדשים אחדים, קרה מקרה מוזר: הובאה הצעה לכנסת, שהכנסת תטיל על ועדת הכספים להתחיל מיד בדיון על התקציב, באופן מקביל לקריאה הראשונה בכנסת. על הצעה זו היתה ביקורת חריפה בעתונות, אפילו בעתונות התומכת בממשלה, ובצדק. אני מתנגד לקבלת החלטה כזו בכנסת, ואם הדבר יובא לכנסת, אתנגד לו שם. במקרה שתתקבל ~~ה~~ החלטה כזאת בכנסת, אוציא את המסקנות המתאימות. אולם אם קיימת הצעת היו"ר, שנסכים ללא תקדים לדון מיד על התקציב, אסכים לה.

היו"ר י. גורי:
דיון זה לא ישמש תקדים. לא אנו מביאים את הענין לכנסת, כי אם ועדת הכנסת. אם ועדת הכנסת סבורה, שאפשר להסתפק בהחלטתה, היא לא תביא את הענין לכנסת; אם היא סבורה, שעליה לעשות זאת, היא תנהג כפי שתמצא לנכון.

י. סרלין:
ועדת הכנסת החליטה, שהדיון בכנסת יימשך 22 שעות, מזה 6 שעות על מס-הכנסה. הדיון על חוק מס-הכנסה יהיה נפרד, ויתקיים לפני הדיון על התקציב. הוויכוח על התקציב יתחיל ביום ב', ויהיה רצוף, פרט לדברים יוצאים מהכלל.

היו"ר י. גורי:
אנו נתחיל מחר בדיון על התקציב. הישיבה הבאה נקבעה למחר בבוקר, בשעה 8:30.

הישיבה ננעלה בשעה 13:30.